

Бекітемін
Ақтөбе облыстық білім алуға ерекше
қажеттіліктері бар балаларға арналған
арнайы (түзетім) балабақшасының
менгерушісі

А.О.Сейтова

«28» 08

2023-2024 оқ.ж

2023-2024 оқу жылына арналған интеллект бұзылымы бар «Балдаурен» ересек тобының дефектологі Н.Б.Таңжарбаеваның қоршаған ортамен таныстыру бойынша арнайы түзетім қызметінің «Ойын арқылы қоршаған ортамен танысайық» атты перспективалық жоспары

Қыркүйек				
Тақырып	Бағдарламалық мазмұны	Әдістемелік түзету тәсілдері	Сағат саны	Мерзімі
Диагностика	Баланың ойлау қабілетін тексеру,қызығушылығын ояту. Баланың білім деңгейін анықтап,деңгейлік тапсырмалар даярлау. Сөйлеу іс-әрекетінің жағдайын тексеру. Байланыстырып сөйлеу тілін тексеру. Жалпыла білу деңгейін тексеру.Қоршаған ортаға деген көзқарасын анықтау, таным деңгейін тексеру.Балаларды бауырмалдыққа, ұқыпты болуға, татулыққа, өзара сыйластыққа, жанашырлыққа тәрбиелеу.	Диагностикалық альбоммен жұмыс Мақсаты: баланың белсенділігін тексеру,енжар сөздік қорын,даму деңгейін анықтау Дидактикалық ойындар: «Сандар қатарын тап» «Қай түс жоғалды» «Керісінше айт», «Біреу және көп», «Тыңда және қайтала» «Дене және зат бөліктерін ата» «Дыбысты ата»	1	01.09.2023
«Біздің балабақша»	1.«Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. 2. Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту. Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктері	Дидактикалық ойын: «Жаксы- жаман» Дидактикалық ойын: «Кім не істейді?» «Сөзді аяқта» «Дыбысқа сәйкес сөз айт» «Ол кім?»		04.09- 08.09.23

	дамыту. Сөйлеу тілін есту, көріп қабылдау, зейін, ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 2. Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту. Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктерін анықтау және кеңейту. Берілген мамандық иесінің ролін сомдау. 3. Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	«Кім не істейді?» Мақсаты: Маманыдықтар туралы түсінік қалыптастыру. «Сөзді аяқта» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы балаларды тапқырлыққа баулу. «Ол кім?» Мақсаты: Сурет бойынша сөйлем құрастыруға үйрету. Балабақша қызметкерлері туралы білімін кеңейту. Саусақ гимнастикасы : «Біздің топ»		
Отбасы мүшелері	1. Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру, өз отбасы ,ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту, отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 2. Сурет арқылы отбасы туралы қысқаша сипаттау мәтінін құрастыру білігін дамыту, байланыстырып сөйлеу тілін жетілдіру, тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру, Фонематикалық түсініктерін дамыту. Зейін, артикуляциялық, ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 3. Өз отбасына сүйіспеншілікке, өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу. Ынтымақтастыққа, мейірімділікке дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Отбасы мүшелерін ата?» Мақсаты: «Отбасы» тақырыбы бойынша белсенді сөздік қорын арттыру. ««Мына үйде кім тұрады?»» Мақсаты: отбасы мүшелерін атауға, отбасындағы ролын ажыратуға үйрету. Саусақ гимнастикасы : «Отбасы мүшелері»	1	11.09- 15.09.23
Жасырын ойыншықты тап	1. Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. «Ойыншықтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын кеңейту және жүйелеу, оларды қолдану. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Сөзді буынға	Ойын: «Ойыншықтар дүкені». Мақсаты: Ойыншықтар атауын меңгерту. Рөлдік дағдыны қалыптастыру. «Не өзгерді?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту.	1	18.09- 22.09.23

	бөлу дағдысын жетілдіру. Сөйлеу тілін есту, көріп қабылдау және зейін, ұсақ және жалпы моториканы дамыту. Сөйлеу тілін қимыл – қозғалыспен үйлестіру. 3. Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылық дағдыларын қалыптастыру.	«Жасырын ойыншықты тап» Мақсаты: Логикалық ойлау қабілетін дамыту. «Жетіспейтін бөлігін айт» Мақсаты: Сөздерді талдауға үйрету. «Ойыншық түсін анықта» Мақсаты: Түстерді ажыратуға үйрету. Саусак гим: «Піл, доп, гүл»		
Сары күз!	1. Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Жапырақтардың түсінің өзгеруі, жемістердің пісуі туралы және ой-өрісін дамыта отырып, есте сақтауын дамыту. Адамдардың күзгі еңбегі туралы түсінік беру. Өсімдіктерді күтіп-баптауға және табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Күз мезгіліндегі ауа-райы» Мақсаты: табиғат құбылысын бақылауға үйрету. «Бұл неге тән?» Мақсаты: жыл мезгілдерін айыра білуге үйрету. Саусак жаттығуы: «Бұлтты күн» «Түстерді ажыратайық» Мақсаты: баланың түстер туралы ұғымын қалыптастыру.	1	25.09- 29.09.23
Қазан				
Жемістерден не дайындаймыз?	1. Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Сурет бойынша «Жемістер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, есту, көру дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы түрлі заттарды сипаттау үшін қажетті заттардың атауын, әрекетін, сипаттамасын қолдана алуды дамыту; Сөйлеу тілін қимыл-қозғалыспен үйлестіруді дамыту. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Көңілді жеміс мен болам!» Мақсаты: жемістердің атауларын ажыратуға үйрету. «Суреттің жартысы қайда?» Мақсаты: таным, ойлампаздық қасиеттерін дамыту. «Жемістерден не дайындаймыз» Мақсаты: сөздік қорын дамыту. Саусак жаттығуы: «Жемістер»	1	02.10- 06.10.23
Көкөністерді жинайық	1. Көкөністерді бір-бірінен айыруға, олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы әңгімелеу.	Дидактикалық ойын: «Көкөністертерді жинайық»	1	09.10- 13.10.23

	«Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту. 2. Сурет бойынша «Көкөністер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, ойлау, ұсақ моторикасын, көрнекі – бейнелік гнозисін дамыту.	Мақсаты: ұсақ қол моторикасын, таным, көру қабілеттерін дамыту. «Түрлеріне қарай ажырат» Мақсаты: Зейін дағдыларын қалыптастыру. «Сықырлы себет» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын, сөздік қорын дамыту. Саусақ жаттығуы: «Қырыққабат»		
Жидектер мен саңырауқұлақтарды тереміз!	1. «Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түрлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. 2. тілін жетілдіру. Жеуге болатын саңырауқұлақ түрлеріне тоқталу. Жинақтап айту, салыстырып айту білігін жетілдіру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Лото» Мақсаты: Балалардың жидек, саңырауқұлақтар жайлы білімдерін дамыту не олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. «Жидектерді жинайық» Мақсаты: жемістерден жидектерді айыруға үйрету. «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: зейін қабілетін дамыту.	1	16.10-20.10.23
Ас атасы-нан!	1. Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту. Мақал-мәтелдерді, тыйым сөздерді, тақпақты пайдалана отырып, балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. 2. Нанды қастерлеуге және диқандар еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Баланың бақылағыштығын, қиялын дамыту.	Дидактикалық ойын: «Бұл не?» Мақсаты: баланың зейінін дамыту. «Кім қалай қоректенеді?» Мақсаты: баланың сөздік қорын дамыту. «Бауырсақ» ертегісі теарт ретінде Мақсаты: баланың рөлдік дағдыларын, сөздік қорын қалыптастыру. Саусақ жаттығуы: «Қапыр илейміз»	1	23.10-27.10.23
Қараша				

Ағаш жапырақтарын санайық	1. Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту. Дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдауыш ойыншықтарды қолданумен түрлі қаттылықтағы (қатты-ақырын), жоғарылықтағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінің дамыту; 2. Табиғаттың әсемдігін, сұлулығын, көре, сезе білуге тәрбиелеу.	Сергіту сәті. «Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Биік болып өседі.» «Не екенін тап?» дидактикалық ойыны. Мақсаты: Ағаштар түрлерін ажыратуға үйрету «Ағаш жапырақтарын санайық» Мақсаты: Санауға үйрету, математикалық дағдыларын қалыптастыру.	1	30.10- 03.11.23
Құстармен танысайық!	1. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау. 2. Үй құстарының сыртқы түрі туралы білімдерін кеңейту. 3. Үй құстарын қорғап, қамқорлық жасауға үйрету.	Ойын: «Ойлан тап» Мақсаты: Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. «Бір сөзбен ата» Мақсаты: Заттардың жалпы атауын атауға үйрету. Саусақгим: «Құс ұшады»	1	06.11- 10.11.23
Шымыр болып өсейік!	1. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, еңгілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Денсаулық туралы білімдерін жетілдіру. 2. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау, фонематикалық қабылдауын дамыту. 3. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу.	Ойын: «Дене мүшемізді көрсетеміз.» Мақсаты: Балаларға өз дене мүшелерін үйрету. Ойын : «Қима суреттерді құрастыру» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Сөзді аяқта» Мақсаты: тақырып бойынша сөздік қорын дамыту.	1	13.11- 17.11.23
Үйдегі жиһаздар	1. Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру. 2. Балаларды жиһаздар қалай, қандай материалдан жасалатынын және олардың қажеттілігі туралы айтып түсіндіру және тіл байлықтарын дамыту. "Үстінде", "астында", "ішінде" ұғымдарымен	Дидактикалық ойын: «Үйдегі жиһаздар» Мақсаты: Жиһаздар түрлерімен таныстыру. «Жиһазды құрастырамыз» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту. Саусақ жаттығуы:	1	20.11- 24.11.23

	таныстыру. Жиһаздарға ұқыпты болуға оларды сындырмауға тәрбиелеу.	«Қай жерде тұр» Мақсаты: «алдында, ішінде, үстінде, астында» ұғымдарын қалыптастыру.		
Бағдаршам	1. Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. 2. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. 3. Әдептілікке, мейірімділікке, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу	Дидактикалық ойын: «Машиналар» Мақсаты: Машина түрлерін ажыратып, атауларын атау. «Бағдаршам» ойыны Мақсаты: жол ережесімен таныстыру, түстерді тану қабілетін жетілдіру.	1	27.11- 01.12.23
Желтоқсан				
Мамандық иесін көрсет	1. Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру. Мамандық атауларын, әр мамандық иесінің атқаратын қызметі, мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. 2. Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Фонематикалық түсініктерін қалыптастыру. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Кім көп мамандық атайды?» Мақсаты: Зейін, ойлау, шапшаңдық қабілеттерін дамыту. Ойын: «Мамандық таңда» Таңдаған мамандық иесінің қызметі туралы айтып беру. Ойын «Мамандық иесін көрсет» Мақсаты: Баланың рөлдік, қарым-қатынасқа түсу қабілеттерін дамыту. Ойын: «Қандай мамандықтар айтылды?» Мақсаты: Зейін, ойлау қабілеттерін дамыту.	1	04.12- 08.12.23
Тәуелсіздік - тұмарым, Мәңгілік ел - тұрағым	1. Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру. Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Тілдерінің дамуына ықпал ету. 3. Патриоттық, отаншылдық сезімін ояту, елін, жерін, құрметтеуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Суреттерді құрастыру» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту. Суретпен жұмыс: «Жалау» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту.	1	11.12- 15.12.23
Көңілді жаңа жыл!	1. Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. 2. Жыл мезгілдерін ажырата білу.	Қозғалмалы жаттығу: «Аққала» Адасып қалып аққала Орманда жүр жүгіріп	1	18.12- 22.12.23

	3. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау, кеңейту, белсендендіру.	Көріп калып қасқырды Тығылды терек артына Кездесіп қалды бір бала Қуанып кетті аққала Ойын: «Сыйлықтар» Аяз ата қапшығынан алынған затты ата		
Сикырлы қыс!	1. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау, кеңейту, белсендендіру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. 2. Сөзді байланыстырып сөйлеу тілін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Сөйлем туралы түсініктерін бекіту. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.	Ойын: «Қар, жел, боран, аяз» Аталған құбылысқа сәйкес қимыл жасау. Мақсаты: Жалпы моториканы дамыту. Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту. Логоритмикалық жаттығу АР-АР-АР жауды аппақ қар, ЛА-ЛА-ЛА балалар соқты аққала ЯЗ-ЯЗ-ЯЗ бүгін күн аяз	1	25.12- 29.12.23
Диагностика	1. Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Жұмыс қарқынын тексеру. Нұсқауларды түсінуі қалыптастыру. Жұмыс қарқыны тексеру. Құрастыру ерекшеліктері дамыту. 2. Сөздерді байланыстыру, сөздік қорын тексеру. Қызығушылық реакциясын тексеру. Есту зейінін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту және ұсақ қол моторикасын дамыту.	Ойын: «Бір сөзбен ата» «Біреу және көп» «Тыңда және қайтала» «Атын атаймын, соны көрсет» «Суретті аяқта» «Суретте берілген формаларды ата» «Үлгіге қарап құрастыр» «Сандарды ата»		02.01- 05.01.23
Қаңтар				
Төлін бірге табайық!	1. Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін, зейінін, фонематикалық қабылдауын, жалпы және ұсақ моториканы дамыту.	Ойын: «Бұл қай жануар?» Мақсаты: Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету «Төлін тап, ата» Мақсаты: Жануарлардың төлдерін ажыратуға үйрету. «Қай жануардың өнімі?»	1	08.01- 12.01.24

	3. Үй жануарларына сүйіспеншілік, қамқорлыққа тәрбиелеу. Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру.	Мақсаты: Үй жануарларының өнімдерімен таныстыру.		
«Қандай құстар жасырынған?»	1. Қыстап қалатын құстар, олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Тақырып бойынша сөздік қорларын, анықтау, кеңейту, белсенділеу, сұраққа толық жауап беруге үйрету. 2. Көріп қабылдау және зейінін, фонематикалық қабылдауын дамыту. Жұмбақтар шешіп үйрену. Сипаттап айтуға, рөлдік дағдыларын қалыптастыру. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.	Ойын: «Қандай құстар жасырынған?» Мақсаты: Құстар түрлерін ажыратуға үйрту. Дауыс жаттығуы: «Құстарша дауыста» Ойын: « Біреу және көп» Мақсаты: Мөлшерді ажыратуға үйрету.	1	15.01- 19.01.24
«Ненің мекені»	1. Жабайы жануарлар, олардың сыртқы түрі, қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту. 2. Салыстырып айтуға ,сипаттауға үйрету.Ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөзге дыбыстық талдау жасау және буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Не жоғалды?» Мақсаты: Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Бір сөзбен айт» Мақсаты: Жалпы сөйлеу тілін дамыту. Ойын : «Ненің мекені» Мақсаты: Жануарлардың мекенің ажыратуға үйрету.	1	22.01- 26.01.24
«Сықырлы дорба»	1. Ыдыстар оны пайдалану, бөлшектері, жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін , көріп қабылдау және зейінін дамыту. Жұмбақтар шешіп ,жаңылтпаштар айтып үйрену. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	Ойын: «Сықырлы дорба» Мақаты:Сипап сезіп қандай ыдыс екенін айту. Ойын : «Не өзгерді?» Мақскты: Көру қабілетін дамыту. Ойын: «Сынған ыдыстар?» Ойын : «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту.	1	29.01- 02.02.24
Ақпан				
Дүкенші болып ойнайық	1. Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту.	Ойын: «Азық-түліктерді топтастыр» Мақсаты: Азық-түлік түрлерімен таныстыру. Ойын: «Не артық?»	1	05.02- 09.02.24

	2. Ұсақ қол моторикасын, ойлауын, қабылдауын жетілдіру. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Дүкенде» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.		
Сөзді аяқта	1. Электрлі құралдар және оларды пайдалану, қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. 2. Ұсақ моториканы, зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Қима суреттерді құрастыру» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Сөзді аяқта» Мақсаты: тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Ойын: «Бірінші дыбысын ата» Саусақ жат: «Үлгіні қайтала»	1	12.02- 16.02.24
Адасқан аяқ киімдер	1. Аяқ киім және оның бөліктері, жасалған материалы, оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2. Сөздік қорын жаңа сөздермен толықтыру. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, ұсақ моториканы дамыту. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке, ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Жұбын тап» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Аяқ киімді ажыратуға үйрету. Ойын: «Кімнің аяқ киімі?» Сау. жат: «Балақан» Әй, әй балақан! Міне мынау алақан, Саусақтарың әйбат, Былай былай ойнат.	1	19.02- 23.02.24
Анамның мейрамы құтты болсын!	1. Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру. Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру. Ана туралы мақал-мәтелдер жаттау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, фонематикалық түсініктерін дамыту. Сурет бойынша әңгіме құрап айтуға, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Жұмбақ өлең: «Ол кім?» Кім сендерді, балалар, сүйе-тұғын, Қуанышыңа қуанып, қайғыңа күйе-тұғын? Кім сендерді, балалар, тербететін, Еркелетіп, ойнатып, сергітетін? Кім сендерді сағынар шетке кетсең, Ғылым іздеп, тез қайтпай, көпке кетсең? Кім сағынар сендерді келгенінше, Құлындарын көзімен көргенінше? Мақсаты: Анаға деген махаббатын арттыру. Қимыл жаттығуы: «Апам үшін күнде»	1	26.02- 01.03.24
Наурыз				
Ертегілер еліне саяхат жасайық!	1. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру. Ертегі тыңдауға және түсіну, есіне сақтау дағдыларын	Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту.	1	04.03- 08.03.24

	дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Рөлде ойнау біліктерін қалыптастыру 2. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Ойын : «Кімнің аяқ киімі?» Мақсаты: Түстерді ажыратуға үйрету.		
Киімдерді топтастыр!	1. Киім және түрлері ,бөліктері,тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру.Жалпы моториканы дамыту. 2. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	Ойын: «Киімдерді топтастыр» Мақсаты: Киімдер түрлерімен таныстыру. Логоритмикалық жаттығу: «Ұйқасын тап» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ап-ап –ап қолыма киім қолғап Он-он-он мынау жылы тон Ік-ік-ік мынау былғары етік Ек-ек-ек мынау әдемі көйлек Ойын: «Ойын «Сен не кидің?» Мақсаты: Киім атауларын дұрыс айту.	1	11.03-15.03.24
Қазақтың ұлттық мейрамы-Әз Наурыз!	1. Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту. Сурет бойынша әңгімелеу, сөйлемдер құрап айту дағдыларын дамыту. 2. Наурыз мейрамындағы ұлттық тағамдармен таныстыру. жетілдіру. Саусақ моторикасын дамыту 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	Қимыл жаттығуы: «Киіз үй» Дөңгеленіп тұрайық, Керегені құрайық. Уықтар боп иіліп, Киіз үйді құрайық. Мақсаты: Жалпы моториканы дамыт. Ойын: «Киіз үй құрастыру» Мақсаты: Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Пиала» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту.	1	18.03-22.03.24
Қош келдің көктем!	1. Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. 2. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын. «Қайсысы артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Саусақ жаттығуы «Жаңбыр». Лото «Көктем».	1	25.03-29.03.24

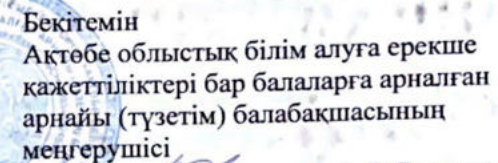
Сәуір

Ғарыш әлеміне саяхаттаймыз!	1. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі, ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.» «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту, толықтыру, дамыту. 2. Тілдік қарым-қатынас дағдыларын, байланыстырып сөйлеу тілін, көріп қабылдау және зейінін, шығармашылық қиялын дамыту. Сұраққа толық жауап беру дағдыларын дамыту. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	Ойын : «Сөз ойла» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Логоритмикалық жаттығу «Ұйқасын тап» Үн-үн-үн жарқырайды күн Ай-ай-ай аспанға шықты ай Ыз-ыз-ыз аспан толы жұлдыз Ан-ан-ан биік көгілдір аспан	1	01.04-05.04.24
Сөзді аяқта!	1. Жыл құстары, олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Не жоғалды?» Мақсаты: Есте сақтау қабілетін дамыту. Ойын: «Сөзді аяқта» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.	1	08.04-12.04.24
Су астындағы тіршілік иелерімен танысайық!	1. Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы, олардың тіршілік ету әрекеті, сыртқы түрі туралы түсінік беру. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Суретті құрастыр» Мақсаты: Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерін ажыратуға үйрету. Ойын : «Доп лақтыр, ата» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. Логоритмикалық жаттығу : «Ұйқасын тап» Ық-ық-ық суда жүзді балық Қа –қа-қа мынау үлкен тасбақа Қа-қа-қа секіреді бақа Ян-ян-ян теңізде бар шаян	1	15.04-19.04.24

Гүл салайық!	1. Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. 2. Тілдік естуін, ойлау, жалпы тілдік дағдыларын, диалогтік сөйлеу тілін дамыту 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	Ұсақ қол моторикасын дамыту «Гүлді бастырып салу» «Гүлдер» жаттығуы (сөйлеу тілін қимыл-қозғалыс координациясымен жетелеу) Гүлдер, гүлдер ақ гүлдер Қызыл гүлдер көк гүлдер Тұра берші ырғалып Тұра берші нұрланып	1	22.04-26.04
Мамыр				
Батырларға тағзым. Мен еліммен мақтанамын!	1. Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. 2. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Не жоғалды?» Мақсаты: Есте сақтау қабілетін дамыту. Ойын: «Сөзді аяқта» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.	1	29.04-03.05.24
Жәндіктерді табайық!	1. Тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру дамыту. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы, атаулары туралы білімдерін толықтыру. 2. Диалогтік сөйлеу, фонематикалық қабылдау, ойлау, ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді қимыл-қозғалыспен үйлестіру. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру Қоңыз дәу, ал маса Қоңыздың қанаты қысқа, ал инеліктің қанаты.... Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту	1	06.05-10.05.24
Жайма шуақ Жаз!	1. Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Жаз мезгілі және оның белгілері туралы түсініктерін бекіту. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.	Логоритмикалық жаттығу «Ұйқасын тап» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту Аз-аз-аз Келді жылы жаз! Үн-үн-үн Жарқырайды күн! Ыр-ыр-ыр Жауды жылы жаңбыр!	1	13.05-17.05.24

	Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін және фонематикалық түсініктерін дамыту. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.			
Диагностика	1. Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру. Сөйлеу іс-әрекетінің жағдайын тексеру. Балалардың жалпы түсінігін тексеру. 2. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Сөздерді байланыстыру, сөздік қорын тексеру. Қызығушылық реакциясын тексеру. 3. Есту зейінін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту және ұсақ қол моторикасын дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Ойын: «Бір сөзбен ата», «Атын атаймын, соны көрсет» «Суретті аяқта» «Суретте берілген формаларды ата» «Үлгіге қарап құрастыр» «Сандарды ата».	1	20.05- 24.05.24

2023-2024 оқ.ж

Қыркүйек				
Тақырып	Бағдарламалық мазмұны	Әдістемелік түзету тәсілдері	Сағат саны	Мерзімі
Диагностика	Баланың ойлау қабілетін тексеру, қызығушылығын ояту. Баланың білім деңгейін анықтап, деңгейлік тапсырмалар даярлау. Сөйлеу іс-әрекетінің жағдайын тексеру. Байланыстырып сөйлеу тілін тексеру. Жалпыла білу деңгейін тексеру. Қоршаған ортаға деген көзқарасын анықтау, таным деңгейін тексеру. Балаларды бауырмалдыққа, ұқыпты болуға, татулыққа, өзара сыйластыққа, жанашырлыққа тәрбиелеу.	Диагностикалық альбоммен жұмыс Мақсаты: баланың белсенділігін тексеру, енжар сөздік қорын, даму деңгейін анықтау. Дидактикалық ойындар: «Сандар қатарын тап» «Қай түс жоғалды» «Не өзгерді?» «Зейінді бол» "Екінші жартысын тап". "Не артық?" «Біреу және көп», «Тыңда және қайтала»	1	01.09.2023
Біздің балабақша	1.«Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілін есту, көріп қабылдау, зейін, ұсақ және жалпы моториканы дамыту.	Дидактикалық ойын: «Менің сүйікті балабақшам!» Дидактикалық ойын: «Суретті жинап ал!» Дидактикалық ойын: «Атың ата»		04.09-08.09.23

	2. Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту. Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктерін анықтау және кеңейту. Берілген мамандық иесінің рөлін сомдау. 3. Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы балаларды тапқырлыққа баулу. «Ол кім?» Мақсаты: Сурет бойынша сөйлем құрастыруға үйрету. Балабақша қызметкерлері туралы білімін кеңейту. Саусақ гимнастикасы : «Біздің топ»		
Отбасы мүшелері	1. Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру, өз отбасы, ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту, отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 2. Сурет арқылы отбасы туралы қысқаша сипаттау мәтінін құрастыру білігін дамыту, байланыстырып сөйлеу тілін жетілдіру, тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру, Фонематикалық түсініктерін дамыту. Зейін, артикуляциялық, ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 3. Өз отбасына сүйіспеншілікке, өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу. Ынтымақтастыққа, мейірімділікке дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Отбасы мүшелерін ата?» Мақсаты: «Отбасы» тақырыбы бойынша белсенді сөздік қорын арттыру. ««Мына үйде кім тұрады?»» Мақсаты: отбасы мүшелерін атауға, отбасындағы ролын ажыратуға үйрету. Саусақ гимнастикасы : «Отбасы мүшелері» Дидактикалық ойын: «Не өзгерді?»	1	11.09-15.09.23
Жасырын ойыншықты тап	1. Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. «Ойыншықтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын кеңейту және жүйелеу, оларды қолдану. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Сөзді буынға бөлу дағдысын жетілдіру. Сөйлеу тілін есту, көріп қабылдау және зейін, ұсақ және жалпы моториканы дамыту. Сөйлеу тілін қимыл – қозғалыспен үйлестіру. 3. Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	Ойын: Дидактикалық ойын: «Менен қайтала» Мақсаты: Логикалық ойлау қабілетін дамыту. «Жетіспейтін бөлігін айт» Мақсаты. Сөздерді талдауға үйрету. «Ойыншық түсін анықта» Мақсаты: Түстерді ажыратуға үйрету. Саусақ гим: «Піл, доп, гүл»	1	18.09-22.09.23

Сары күз!	1.Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Жапырақтардың түсінің өзгеруі, жемістердің пісуі туралы және ой-өрісін дамыта отырып, есте сақтауын дамыту. Адамдардың күзгі еңбегі туралы түсінік беру. Өсімдіктерді күтіп-баптауға және табиғатқа камқорлықпен карауға тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Үй төбешігін тап» Саусақ жаттығуы: «Бұлтты күн» «Түстерді ажыратайық» Мақсаты:баланың түстер туралы ұғымын қалыптастыру. «Күз мезгіліндегі ауа-райы» Мақсаты: табиғат құбылысын бақылауға үйрету. «Бұл неге тән?» Мақсаты: жыл мезгілдерін айыра білуге үйрету.	1	25.09- 29.09.23
Қазан				
Жемістерден не дайындаймыз?	1.Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Сурет бойынша «Жемістер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын,есту,көру дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы түрлі заттарды сипаттау үшін қажетті заттардың атауын, әрекетін, сипаттамасын колдана алуды дамыту; Сөйлеу тілін кимыл-қозғалыспен үйлестіруді дамыту. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Сиқырлы сандық» Дидактикалық ойын: «Не өзгерді?» «Суреттің жартысы қайда?» Мақсаты: таным, ойлампаздық қасиеттерін дамыту. «Жемістерден не дайындаймыз» Мақсаты: сөздік қорын дамыту. Саусақ жаттығуы: «Жемістер»	1	02.10- 06.10.23
Көкөністерді жинайық	1. Көкөністерді бір-бірінен айыруға,олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы ангімелеу. «Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу,кеңейту. 2. Сурет бойынша «Көкөністер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту,байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, ойлау, ұсақ моторикасын,көрнекі –бейнелік гнозисін дамыту.	Дидактикалық ойын: Мақсаты:Зейін дағдыларын қалыптастыру. «Сиқырлы себет» Мақсаты:Ұсақ қол моторикасын,сөздік қорын дамыту. «Көкөністертерді жинайық» Мақсаты:ұсақ қол моторикасын,таным,көру қабілеттерін дамыту. Дидактикалық ойын: « Қапшықтан неше ойыншық алдың?»	1	09.10- 13.10.23

		«Түрлеріне қарай ажырат» Саусақ жаттығуы: «Қырыққабат»		
Жидектер мен саңырауқұлақтарды тереміз!	1. «Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түрлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. 2. тілін жетілдіру. Жеуге болатын саңырауқұлақ түрлеріне тоқталу. Жинақтап айту, салыстырып айту білігін жетілдіру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Жидектерді жинайық» Мақсаты: жемістерден жидектерді айыруға үйрету. «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: зейін қабілетін дамыту. Дидактикалық ойын: «Көкөністер мен жемістерді жина» Дидактикалық ойын: «Дәміне қарай ажырат»	1	16.10-20.10.23
Ас атасы-нан!	1. Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту. Мақал-мәтелдерді, тыйым сөздерді, тапқыты пайдалана отырып, балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. 2. Нанды кастерлеуге және диқандар еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Баланың бақылағыштығын, қиялын дамыту.	Дидактикалық ойын «Бұл қандай зат?» Дидактикалық ойын: «Тез құрастыр» Дидактикалық ойын: «Бауырсақ» ертегісі теарт ретінде Мақсаты: баланың рөлдік дағдыларын, сөздік қорын қалыптастыру. Саусақ жаттығуы: «Қамыр илейміз» «Бұл не?» Мақсаты: баланың зейінін дамыту. «Кім қалай коректенеді?» Мақсаты: баланың сөздік қорын дамыту. Саусақ жаттығуы: «Қамыр илейміз»	1	23.10-27.10.23
Қараша				
Ағаш жапырақтарын санайық	1. Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту. Дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдауыш ойыншықтарды қолданумен түрлі қаттылықтағы (қатты-ақырын), жоғарылықтағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінін дамыту;	Дидактикалық ойын: «Сатушы» Дидактикалық ойын: «Не артық?» Дидактикалық ойын: «Өз үйінді тап» «Ағаш жапырақтарын санайық»	1	30.10-03.11.23

	2. Табиғаттың әсемдігін, сұлулығын, көре, сезе білуге тәрбиелеу.	Мақсаты: Санауға үйрету, математикалық дағдыларын қалыптастыру.		
Құстармен танысайық!	1. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау. 2. Үй құстарының сыртқы түрі туралы білімдерін кеңейту. 3. Үй құстарын қорғап, қамқорлық жасауға үйрету.	Дидактикалық ойын: «Қағып ал» Дидактикалық ойын: «Ойыншықты тап» Ойын: «Бір сөзбен ата» Мақсаты: Заттардың жалпы атауын атауға үйрету. Саусақгим: «Құс ұшады»	1	06.11- 10.11.23
Шымыр болып өсейік!	1. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, ептілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Денсаулық туралы білімдерін жетілдіру. 2. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау, фонематикалық қабылдауын дамыту. 3. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу.	Ойын : «Сөзді аяқта» Мақсаты: тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Дидактикалық ойын: «Не артық?» Дидактикалық ойын: «Қай қолымда көп»	1	13.11- 17.11.23
Үйдегі жиһаздар	1. Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру. 2. Балаларды жиһаздар қалай, қандай материалдан жасалатынын және олардың қажеттілігі туралы айтып түсіндіру және тіл байлықтарын дамыту. "Үстінде", "астында", "ішінде" ұғымдарымен таныстыру. Жиһаздарға ұқыпты болуға оларды сындырмауға тәрбиелеу.	Саусақ жаттығуы: «Қай жерде тұр» Мақсаты: «алдында, ішінде, үстінде, астында» ұғымдарын қалыптастыру. Дидактикалық ойын: «Үйдегі жиһаздар» Мақсаты: Жиһаздар түрлерімен таныстыру. «Жиһазды құрастырамыз»	1	20.11- 24.11.23

Бағдаршам	1. Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. 2. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. 3. Әдептілікке, мейірімділікке, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу	Дидактикалық ойын: «Адасқан суреттер» «Машиналар» Мақсаты: Машина түрлерін ажыратып, атауларын атау. «Бағдаршам» ойыны Мақсаты: жол ережесімен таныстыру, түстерді тану қабілетін жетілдіру. «Суреттерді құрастыру» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту.	1	27.11- 01.12.23
Желтоқсан				
Мамандық иесін көрсет	1. Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру. Мамандық атауларын, әр мамандық иесінің атқаратын қызметі, мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. 2. Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Фонематикалық түсініктерін қалыптастыру. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	Ойын «Мамандық иесін көрсет» Мақсаты: Баланың рөлдік, қарым-қатынасқа түсу қабілеттерін дамыту. Ойын: «Қандай мамандықтар айтылды?» Мақсаты: Зейін, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын: «Мамандық таңда» Таңдаған мамандық иесінің қызметі туралы айтып беру.	1	04.12- 08.12.23
Тәуелсіздік - тұмарым, Мәңгілік ел - тұрағым	1. Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру. Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Тілдерінің дамуына ықпал ету. 3. Патриоттық, отаншылдық сезімін ояту, елін, жерін, құрметтеуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Жалпы атауын ата» Дидактикалық ойын: «Суреттерді құрастыру» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту. Суретпен жұмыс: «Жалау» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту.	1	11.12- 15.12.23
Көңілді жаңа жыл!	1. Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. 2. Жыл мезгілдерін ажырата білу. 3. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау, кеңейту, белсендендіру.	Дидактикалық ойындар: «Не өзгерді?» «Зейінді бол» Қозғалмалы жаттығу: «Аққала» Адасып қалып аққала Орманда жүр жүгіріп Көріп қалып қасқырды Тығылды терек артына	1	18.12- 22.12.23

		Кездесіп қалды бір бала Қуанып кетті аққала Ойын: «Сыйлықтар» Аяз ата қапшығынан алынған затты ата		
Сиқырлы қыс!	1. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау, кеңейту, белсендендіру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. 2. Сөзді байланыстырып сөйлеу тілін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Сөйлем туралы түсініктерін бекіту. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.	Ойын: «Қар, жел, боран, аяз» Аталған құбылысқа сәйкес қимыл жасау. Максаты: Жалпы моториканы дамыту. Ойын: «Сөйлемді аяқта» Максаты: Сөздік қорын дамыту. Дидактикалық ойын: «Қайсысы артық» дидактикалық ойын: «Аққала» Дидактикалық ойын. «Қайда не қоямыз»	1	25.12- 29.12.23
Диагностика	1. Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Жұмыс қарқынын тексеру. Нұсқауларды түсінуі қалыптастыру. Жұмыс қарқыны тексеру. Құрастыру ерекшеліктері дамыту. 2. Сөздерді байланыстыру, сөздік қорын тексеру. Қызығушылық реакциясын тексеру. Есту зейінін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту және ұсақ қол моторикасын дамыту.	Ойын: «Екінші жартысын тап» «Не артық?» «Атын атаймын, соны көрсет» «Суретті аяқта» «Суретте берілген формаларды ата» «Үлгіге қарап құрастыр» «Сандарды ата»		02.01- 05.01.23
Қаңтар				
Төлін бірге табайық!	1. Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін, зейінін, фонематикалық қабылдауын, жалпы және ұсақ моториканы дамыту. 3. Үй жануарларына сүйіспеншілік, қамқорлыққа тәрбиелеу. Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру.	Ойын: «Төлін тап, ата» Максаты: Жануарлардың төлдерін ажыратуға үйрету. «Қай жануардың өнімі?» Максаты: Үй жануарларының өнімдерімен таныстыру. «Бұл қай жануар?» Максаты: Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету	1	08.01- 12.01.24

«Қандай құстар жасырынған?»	1. Қыстап қалатын құстар, олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Тақырып бойынша сөздік қорларын, анықтау, кеңейту, белсенділеу, сұраққа толық жауап беруге үйрету. 2. Көріп қабылдау және зейінін, фонематикалық қабылдауын дамыту. Жұмбақтар шешіп үйрену. Сипаттап айтуға, рөлдік дағдыларын қалыптастыру. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.	Ойын: Ойын: « Біреу және көп» Мақсаты: Мөлшерді ажыратуға үйрету. «Қандай құстар жасырынған?» Мақсаты: Құстар түрлерін ажыртауға үйрту. Дауыс жаттығуы: «Құстарша дауыста»	1	15.01- 19.01.24
«Ненің мекені»	1. Жабайы жануарлар, олардың сыртқы түрі, қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту. 2. Салыстырып айтуға, сипаттауға үйрету. Ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту. Сөзге дыбыстық талдау жасау және буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: Дидактикалық ойын: «Үй жануарлары» Дидактикалық ойын: «Ненің төлі жоқ?» «Ненің мекені» Мақсаты: Жануарлардың мекенін ажыратуға үйрету. Ойын: «Бір сөзбен айт» Мақсаты: Жалпы сөйлеу тілін дамыту.	1	22.01- 26.01.24
«Сикырлы дорба»	1. Ыдыстар оны пайдалану, бөлшектері, жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін, көріп қабылдау және зейінін дамыту. Жұмбақтар шешіп, жаңылтпаштар айтып үйрену. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	Ойын: Дидактикалық ойын: «Біздің ыдыстарымыз» Дидактикалық ойын: «Бұл қандай ыдыс – аяқ?». «Сикырлы дорба» Мақсаты: Сипат сезіп қандай ыдыс екенін айту. Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту.	1	29.01- 02.02.24
Ақпан				
Дүкенші болып ойнайық	1. Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту. 2. Ұсақ қол моторикасын, ойлауын, қабылдауын жетілдіру. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Тәтті ма, ащы ма?» дидактикалық ойын: «Суреттерді құрастыр» Ойын, «Азық-түліктерді топтастыр» Мақсаты: Азық-түлік түрлерімен таныстыру. Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Дүкенде» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.	1	05.02- 09.02.24

Сөзді аяқта	1.Электрлі құралдар және оларды пайдалану,қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. 2. Ұсақ моториканы,зейінің дамыту. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын : «Қима суреттерді құрастыру» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Сөзді аяқта» Мақсаты: тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. Ойын : «Бірінші дыбысын ата» Саусақ жат: «Үлгіні қайтала»	1	12.02- 16.02.24
Адасқан аяқ киімдер	1. Аяқкиім және оның бөліктері,жасалған материалы,оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2. Сөздік қорын жаңа сөздермен толықтыру . Байланыстырып сөйлеу тілдерін, ұсақ моториканы дамыту. 3.Шыншылдыққа, адамгершілікке, ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Жұбын тап» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Не артық?» Мақсаты: Аяқ киімді ажыратуға үйрету. Ойын : «Кімнің аяқкиімі?» Сау.жат: «Балақан» Әй,әй балақан! Міне мынау алақан , Саусақтарың әйбат, Былай былай ойнат.	1	19.02- 23.02.24
Анамның мейрамы құтты болсын!	1. Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру.Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру.Ана туралы мақал-мәтелдер жаттау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілдерін ,фонематикалық түсініктерін дамыту. Сурет бойынша әңгіме құрап айтуға , сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Аналарға сыйлық» Дидактикалық ойын: «Түстерін ажырат» Жұмбақ өлең: «Ол кім?» Кім сендерді, балалар, сүйе-тұғын, Қуанышыңа қуанып, қайғыңа күйе-тұғын? Кім сендерді, балалар, тербететін, Мақсаты: Анаға деген махаббатырн арттыру. Қимыл жаттығуы: «Апам үшін күндеде»	1	26.02- 01.03.24
Наурыз				
Ертегілер еліне саяхат жасайық!	1. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру. Ертегі тыңдауға және түсіну, есіне сақтау дағдыларын дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Рөлде ойнау біліктерін қалыптастыру 2. Жауапкершілік,белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Дидактикалық ойын: «Дұрыс тап» Дидактикалық ойын: «Не артық?» Ойын : «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Кімнің аяқ киімі?»	1	04.03- 08.03.24

		Мақсаты: Түстерді ажыратуға үйрету.		
Киімдерді топтастыр!	1. Киім және түрлері ,бөліктері,тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру.Жалпы моториканы дамыту. 2. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	Ойын: «Киімдерді топтастыр» Мақсаты: Киімдер түрлерімен таныстыру. Логоритмикалық жаттығу: «Ұйқасын тап» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Ойын «Сен не кидің?» Мақсаты: Киім атауларын дұрыс айту.	1	11.03- 15.03.24
Қазақтың ұлттық мейрамы-Әз Наурыз!	1. Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту. Сурет бойынша әңгімелеу, сөйлемдер құрап айту дағдыларын дамыту. 2. Наурыз мейрамындағы ұлттық тағамдармен таныстыру. жетілдіру. Саусақ моторикасын дамыту 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Қазақ халқының салт -дәстүрлеріне саяхат» Ойын: «Асық» Қимыл жаттығуы: «Киіз үй» Мақсаты: Жалпы моториканы дамыт. Ойын: «Киіз үй құрастыру» Мақсаты: Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Пиала» Мақсаты: Ұсақ қол моторикасын дамыту.	1	18.03- 22.03.24
Қош келдің көктем!	1. Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. 2. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын. «Қайсысы артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Саусақ жаттығуы «Жаңбыр». Дидактикалық ойын: «Не артық?» Дидактикалық ойын: «Жыл мезгілдері»	1	25.03- 29.03.24
Сәуір				
Ғарыш әлеміне саяхаттаймыз!	1. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі,ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.» «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту,толықтыру,дамыту. 2. Тілдік қарым-қатынас дағдыларын ,байланыстырып сөйлеу тілін, көріп қабылдау және зейінін, шығармашылық қиялын дамыту. Сұраққа толық жауап беру дағдыларын дамыту. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	Дидактикалық ойындар «Ұшақтар ұшып жүр» «Не ұшады?» «Ұшты-ұшты» Ойын : «Сөз ойла» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту.	1	01.04- 05.04.24

Сөзді аяқта!	1. Жыл құстары , олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын: «Не, қалай қоректенеді» Дидактикалық ойын: «Жыл құстары мен қыстайтын құстар» Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Не жоғалды?» Мақсаты: Есте сақтау қабілетін дамыту. Ойын: «Сөзді аяқта» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.	1	08.04-12.04.24
Су астындағы тіршілік иелерімен танысайық!	1. Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы, олардың тіршілік ету әрекеті, сыртқы түрі туралы түсінік беру. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру. 2. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру. Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	Ойын: «Суретті құрастыр» Мақсаты: Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерін ажыратуға үйрету. Ойын : «Доп лақтыр, ата» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру.	1	15.04-19.04.24
Гүл салайық!	1. Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. 2. Тілдік естуін, ойлау, жалпы тілдік дағдыларын, диалогтік сөйлеу тілін дамыту 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	Ұсақ қол моторикасын дамыту «Гүлді бастырып салу» «Гүлдер» жаттығуы (сөйлеу тілін қимыл-қозғалыс координациясымен жетелеу) Гүлдер, гүлдер ак гүлдер Қызыл гүлдер көк гүлдер Тұра берші ырғалып Тұра берші нұрланып	1	22.04-26.04
Мамыр				
Батырларға тағзым. Мен еліммен мақтанамын!	1. Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. 2. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту.	Дидактикалық ойын: «Батырлардың құралын тап» Дидактикалық ойын: «Қандай болады?» Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту. Ойын : «Не жоғалды?» Мақсаты: Есте сақтау қабілетін дамыту.	1	29.04-03.05.24

	3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	Ойын: «Сөзді аяқта» Мақсаты: Сөздік қорын дамыту.		
Жәндіктерді табайық!	1. Тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру дамыту. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы, атаулары туралы білімдерін толықтыру. 2. Диалогтік сөйлеу, фонематикалық қабылдау, ойлау, ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді қимыл-қозғалыспен үйлестіру. 3. Бірлесу, мейірімділік, белсенділік, жауапкершілік, өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру.	Ойын: «Не артық?» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту Дидактикалық ойын: «Мекенін тап» Дидактикалық ойын: «Кім бірінші?» Ойын: «Сөйлемді аяқта» Мақсаты: Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту, белсенділеу, толықтыру Қоңыз дәу, ал маса Қоңыздың қанаты қысқа, ал инеліктің қанаты....	1	06.05-10.05.24
Жайма шуақ Жаз!	1. Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету. Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Жаз мезгілі және оның белгілері туралы түсініктерін бекіту. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейінін және фонематикалық түсініктерін дамыту. 3. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу.	Логоритмикалық жаттығу «Ұйқасын тап» «Жыл мезгілдері» Мақсаты: Танымдық процестерін дамыту Аз-аз-аз Келді жылы жаз! Үн-үн-үн Жарқырайды күн! Ыр-ыр-ыр Жауды жылы жаңбыр!	1	13.05-17.05.24
Диагностика	1. Танымдық іс-әрекет жағдайын тексеру. Сөйлеу іс-әрекетінің жағдайын тексеру. Балалардың жалпы түсінігін тексеру. 2. Жалпы және қолдың ұсақ моторикасын тексеру. Сөздерді байланыстыру, сөздік қорын тексеру. Қызығушылық реакциясын тексеру. 3. Есту зейінін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту және ұсақ қол моторикасын дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	Ойын: «Бір сөзбен ата», «Атын атаймын, соны көрсет» «Суретті аяқта» «Суретте берілген формаларды ата» «Үлгіге қарап құрастыр» «Сандарды ата». «Екінші жартысын тап». «Не артық?» «Сандар қатарын тап» «Қай түс жоғалды»	1	20.05-24.05.24

Бекітемін
Ақтөбе облыстық білім алуға ерекше
қажеттіліктері бар балаларға арналған
арнайы (түзетім) балабақшасының
менгерушісі
А.О.Сеитова
« 28 » 08 2023-2024 ок.ж

Интеллект бұзылысы бар балаларға арналған арнайы түзетім
қызметінің қоршаған ортамен танысу бойынша
«Ойын арқылы қоршаған ортамен танысайық» атты
мектепалды тобы балалары үшін
жұмыс бағдарламасы

Ақтөбе, 2023 жыл.

КММ «Ақтөбе облыстық білім алуға ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған облыстық арнайы (түзетім) балабақшасы» әдістемелік кенесінде каралып және бекітілді.

Авторлары – құрастырушылар:

Сентова Асия Орынбасаровна – Ақтөбе облыстық білім алуға ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған

облыстық арнайы (түзетім) балабақшасының меңгерушісі

Таңжарбаева Нұрбакыт Бекболатқызы – Ақтөбе облыстық білім алуға ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған облыстық арнайы (түзетім) балабақшасының дефектолог маманы

Пікір берушілер:

Н. Ж. Жалғас - Ақтөбе облыстық ғылыми – тәжірибелік орталығының инклюзивтік білім беру және тәрбие бөлімінің әдіскері

Оспанова А.С.- Қазақ Ұлттық Қыздар педагогикалық университеті профессоры педагогика ғылымдарының докторы

Бұл құралда интеллект бұзылысы бар балалар үшін қоршаған орта бойынша арнайы түзеу оқу қызметінің бағдарламасы ұсынылған. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін түзету- педагогикалық жұмысының мазмұны, әдістері мен тәсілдері сипатталған, үлгілік тақырыптық жоспары құрылған.

Құрал арнайы білім беру мекемелеріндегі дефектологтарға, ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасайтын тәрбиешілерге арналған.

Түсінік хат

«Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрығы

«Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 12 мамырдағы № 195 бұйрығы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 бұйрығы. Тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Білім және ғылым министрінің 29.12.2018 № 721 бұйрығына сүйене отырып келесідей бағдарлама құрылды.

Дефектологиялық топтардағы түзету - тәрбие жұмыстарының сәттілігі қатаң және алдын-ала ойластырылған жүйемен анықталады. Ал, бұл дегенің барлық оқу процесін және балалардың бүкіл іс-әрекеттерін түзету. Бағдарламадағы ұсынылған ойын арқылы балалардың қоршаған орта туралы білімін қалыптастыруға, білім алуға, оқуға қызықтыра отырып, тұлғалы дамуын қалыптастыруға болады. Бұл ойындар балалардың сабақ үстіндегі жұмысын түрлендіре түседі, олардың пәнге деген қызығушылығын оятып, ынта – ықылас қоюына баулиды және оқушылардың зейінін, ойлау, зерде үрділерін дамытады. Балалақшада балаға білім беріп қана қоймай, оны жалпы дамыту, яғни сөйлеу, оқу, қоршаған орта жөнінде дұрыс көзқарас қалыптастыру, жағдайларды объективті түрде бақылап, талдау жасауға үйрету, ойын дұрыс айтуға, салыстыра білуге дәлелдеуге, сөйлеу мәдениетіне үйретеді. Мектепалды мекемелердегі тәрбиеленуші балалардың тілдік дамымауындағы қиындықтарды сәтті жеңудің тәсілі, ол балаларға қойылатын талаптардың бірлігімен педогогикалық ұжым жұмысының тығыз байланысының сабақтастығы. Сондай-ақ, ойын әрекетінің бала психикасының толыққанды, жан-жақты дамуына, олардың сөйлесуіне, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасау тәжірибесіне әсер етуін, оқу әрекетіне қызығушылық тудыруы қажеттілігін де ескерген жөн.

Бағдарламаның мазмұны: Баланың таным қабілетін, білімін жүйелеу, ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту, фонематикалық түсініктерін дамыту, басқа тапсырмаларға логикалық көшу, қызығушылығын арттыру, қоршаған орта туралы білімін қалыптастыру.

Бағдарламаның мақсаты:

- ойын арқылы логикалық ойлай білуге үйрету;
- әрі қарай өз бетімен бейімделуін қалыптастыру;
- ойын және жаттығулар арқылы байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.

Міндеттері:

- адамгершілік пен ойлау дағдысын қалыптастыру;
- ойлау мәнеріне ден қою;
- баланы жан-жақты етіп тәрбиелеу;
- таным қабілеттерін дамыту.

Күтілетін нәтиже:

- адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алу.
- айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен қарауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамыту

Бағдарламадағы ойындар баланың сөйлеу, есту мүшелеріне, ойлау, зейін, түйсіну, қабілеттеріне тікелей әсер етеді. Ойынның көмегімен бала өз ойын еркін жеткізе алумен қатар, берілген сұрақтарға жауап беруге үйретеді.

Бағдарлама мерзімі мен ұзақтығы: «Ойын арқылы танып білейік!» бағдарламасы ересек топ балаларына арнап құрылған.

Тақырыптық жоспар

Бұл қай мамандық иесі?	1.«Балабақша» тақырыбы бойынша сөз қорын белсенділеу және кеңейту. Фонематикалық түсініктерін дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау,зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту 2.Ересек адамдар еңбегінің маңызы мен қажеттілігі туралы түсініктерін бекіту.Балабақша қызметкерлерінің мамандықтары туралы түсініктерін анықтау және кеңейту.Берілген мамандық иесінің рөлін сомдау. 3.Ынтымақтастық, өзара түсіністік, мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру.	1
Отбасы мүшелері	1.Балалардың отбасы деген бір үйде бірге тұратын адамдар тобы деген түсінігін қалыптастыру,өз отбасы ,ата-анасының мамандығы туралы түсінігін бекіту,отбасы мүшелерінің туыстық қатынас атауларын анықтай білуге үйрету,сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 2.Сурет арқылы отбасы туралы қысқаша сипаттау мәтінін құрастыру білігін дамыту,байланыстырып сөйлеу тілін жетілдіру,тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру,Фонематикалық түсініктерін дамыту. Зейін,артикуляциялық,ұсақ және жалпы моториканы дамыту. 3.Өз отбасына сүйіспеншілікке,өз отбасын мақтан етуге тәрбиелеу.Ынтымақтастыққа,мейірімділікке дағдыларын қалыптастыру.	1
Жасырын ойыншықты тап	1.Ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. «Ойыншықтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын кеңейту және жүйелеу,оларды қолдану. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін және зейінін дамыту.Фонематикалық түсініктерін дамыту.Сөзді буынға бөлу дағдысын жетілдіру. Сөйлеу тілін есту,көріп қабылдау және зейін,ұсақ және жалпы моториканы дамыту .Сөйлеу тілін кимыл –қозғалыспен үйлестіру. 3.Ынтымақтастық, өзара түсіністік ,мейірімділік, жауапкершілік, бастамашылдық дағдыларын қалыптастыру	1
Сары күз!	Күз мезгілінде табиғатта болатын өзгерістер туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Тақырып	1

	бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. Жапырақтардың түсінің өзгеруі, жемістердің пісуі туралы және ой-өрісін дамыта отырып, есте сақтауын дамыту. Адамдардың күзгі еңбегі туралы түсінік беру. Өсімдіктерді күтіп-баптауға және табиғатқа камқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	
Жемістерден не дайындаймыз?	1. Жемістер туралы түсініктерін бекіту. «Жемістер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту, нақтылау. 2. Сурет бойынша «Жемістер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, есту, көру дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы түрлі заттарды сипаттау үшін қажетті заттардың атауын, әрекетін, сипаттамасын қолдана алуын дамыту; Сөйлеу тілін қимыл-қозғалыспен үйлестіруді дамыту. 3. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көкөністерді жинайық	Көкөністерді бір-бірінен айыруға, олардың түстері, жинап алатын мезгілін білуге үйрету. Көкөністердің пайдасы туралы әңгімелеу. «Көкөністер» тақырыбы бойынша сөздік қорын белсенділеу, кеңейту. Сурет бойынша «Көкөністер» туралы сипаттау мәтінін құрастырып айту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Фонематикалық қабылдауын, ойлау, ұсақ моторикасын, көрнекі – бейнелік гнозисін дамыту.	1
Жидектер мен саңырауқұлақтарды тереміз!	«Жидектер» және «Саңырауқұлақтар» тақырыбы бойынша сөздік қорларын молайту және олардың түрлерімен танысу. Жидектер туралы және олардың ерекшеліктері туралы жалпы түсініктерін қалыптастыру. Сөйлеу тілін жетілдіру. Жеуге болатын саңырауқұлақ түрлеріне тоқталу. Жинақтап айту, салыстырып айту білігін жетілдіру. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Белсенділік, жауапкершілік, мейірімділік, достық, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ас атасы-нан!	Нанның маңыздылығын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін түсіндіру. Ас атасы нан туралы түсініктерін бекіту. Мақал-мәтелдерді, тыйым сөздерді, тақпақты пайдалана отырып, балалардың сөздік қорын, тіл байлығын дамыту. Нанды қастерлеуге және диқандар еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Баланың бақылағыштығын, қиялын дамыту.	1

Ағаш жапырақтарын санайық	Табиғаттағы тіршілік, көктемгі ағаштар туралы білімдерін кеңейту Дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдауыш ойыншықтарды қолданумен түрлі қаттылықтағы (қатты-ақырын), жоғарылықтағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінің дамыту; Табиғаттың әсемдігін, сұлулығын, көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Құстармен танысайық!	1. Үй құстары туралы білімдерін жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау. 2. Үй құстарының сыртқы түрі туралы білімдерін кеңейту. 3. Үй құстарын қорғап, қамқорлық жасауға үйрету.	1
Шымыр болып өсейік!	1. Балаларды салауатты өмір сүруге қызығушылығын арттыру. Балалардың спортқа деген құштарлығын дамыту, батылдыққа, ертілікке, шапшаңдыққа және қызыға ойнауға баулу. Денсаулық туралы білімдерін жетілдіру. 2. Өз дене мүшелері туралы білу. Олардың маңыздылығын білу. Тақырып бойынша балалардың білімдерін нақтылау, фонематикалық қабылдауын дамыту. 3. Денсаулықты күтуге тәрбиелеу.	1
Үйдегі жиһаздар	Үй жиһаздары туралы айта отырып олардың қажеттілігі жайлы білім беру. Балаларды жиһаздар қалай, қандай материалдан жасалатынын және олардың қажеттілігі туралы айтып түсіндіру және тіл байлықтарын дамыту. "Үстінде", "астында", "ішінде" ұғымдарымен таныстыру. Жиһаздарға ұқыпты болуға оларды сындырмауға тәрбиелеу.	1
Бағдаршам	1. Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету. 2. Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. 3. Әдептілікке, мейірімділікке, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу	1

Мамандық иесін көрсет	1.Мамандықтар туралы түсініктерін толықтыру.Мамандық атауларын , әр мамандық иесінің атқаратын қызметі, мамандыққа тән ерекшеліктерімен таныстыру. 2.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту.Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру.Фонематикалық түсініктерін қалыптастыру. 3 Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Тәуелсіздік - тұмарым, Мәңгілік ел - тұрағым	1.Тәуелсіздікке қол жеткізген Қазақстан туралы балаларға ұғындыру. Мемлекеттік рәміздер туралы түсініктерін қалыптастыру. 2. Зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.Тілдерінің дамуына ықпал ету. 3.Патриоттық, отаншылдық сезімін ояту,елін, жерін, құрметтеуге тәрбиелеу.	1
Көңілді жаңа жыл!	1.Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін толықтыру.Тақырып бойынша сөздік қорын дамыту. 2.Жыл мезгілдерін ажырата білу. 3. Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.	1
Сиқырлы қыс!	1.Қыс және оның белгілері туралы туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорларын анықтау,кеңейту,белсендендіру.Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. 2.Сөзді байланыстырып сөйлеу тілін,ұсақ қол моторикасын дамыту.Сөйлем туралы түсініктерін бекіту . 3.Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Төлін бірге табайық!	1.Балалардың үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту,тереңдету. 2.Байланыстырып сөйлеу тілін ,зейінін,фонематикалық қабылдауын,жалпы және ұсақ моториканы дамыту.	1

	3.Үй жануарларына сүйіспеншілік ,қамқорлыққа тәрбиелеу.Сөздің буындық және дыбыстық құрылымы туралы білімдерін жетілдіру.	
«Қандай құстар жасырынған?»	1.Қыстап калатын құстар,олардың тіршілігі туралы түсініктерін жетілдіру. Тақырып бойынша сөздік қорларын, анықтау,кеңейту, белсенділеу,сұраққа толық жауап беруге үйрету. 2.Көріп қабылдау және зейінің,фонематикалық қабылдауын дамыту.Жұмбақтар шешіп үйрену.Сипаттап айтуға,рөлдік дағдыларын қалыптастыру. 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
«Ненің мекені»	1.Жабайы жануарлар,олардың сыртқы түрі,қыс мезгіліндегі тіршілігі туралы түсініктерін бекіту. 2.Салыстырып айтуға ,сипаттауға үйрету.Ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту.Сөзге дыбыстық талдау жасау және буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
«Сикырлы дорба»	1.Ыдыстар оны пайдалану,бөлшектері,жасалған материалы туралы түсініктерін кеңейту және анықтау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілін ,көріп қабылдау және зейінің дамыту.Жұмбақтар шешіп ,жаңылтпаштар айтып үйрену. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Дүкенші болып ойнайық	1.Азық-түліктер және олардың маңызы туралы түсініктерін кеңейту. 2.Ұсақ қол моторикасын,ойлауын,қабылдауын жетілдіру. 3. Жауапкершілік,белсенділік, мейірімділік,бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Сөзді аяқта	1.Электрлі құралдар және оларды пайдалану,қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін жетілдіру. 2. Ұсақ моториканы,зейінің дамыту. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1

Аласқан аяқ киімдер	1. Аяқкиім және оның бөліктері, жасалған материалы, оны қолдану және күтім жасау туралы түсініктерін жетілдіру. 2. Сөздік қорын жана сөздермен толықтыру. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, ұсақ моториканы дамыту. 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке, ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Анамның мейрамы құтты болсын!	1. Ана және ананы құрметтеу туралы түсініктерін жетілдіру. Аналардың қоғамдағы маңызды рөлі туралы түсінік беру. Ана туралы мақал-мәтелдер жаттау. 2. Байланыстырып сөйлеу тілдерін, фонематикалық түсініктерін дамыту. Сурет бойынша әңгіме құрап айтуға, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. 3. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Ертегілер еліне саяхат жасайық!	1. «Жеті лақ» ертегісімен таныстыру. Ертегі тыңдауға және түсіну, есіне сақтау дағдыларын дамыту. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру. Рөлде ойнау біліктерін қалыптастыру 2. Жауапкершілік, белсенділік, мейірімділік, бірлесу дағдыларын қалыптастыру.	1
Киімдерді топтастыр!	1. Киім және түрлері, бөліктері, тігілген материалдары туралы түсініктерін толықтыру. Тақырып бойынша сөз қорларын анықтау және толықтыру. Жалпы моториканы дамыту. 2. Ойын, оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Қазақтың ұлттық мейрамы-Әз Наурыз!	1. Наурыз мерекесі туралы түсініктерін толықтыру, кеңейту. Сурет бойынша әңгімелеу, сөйлемдер құрап айту дағдыларын дамыту. 2. Наурыз мейрамындағы ұлттық тағамдармен таныстыру, жетілдіру. Саусақ моторикасын дамыту 3. Шыншылдыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	1
Қош келдің көктем!	Көктем мезгілін сипаттау, балаларды табиғат тамашаларымен таныстыру. Табиғат ерекшеліктері мен өзгерістерін бақылау арқылы тілдерін дамыту, табиғатты аялауға, табиғаттың әсемдігін, сұлулығын көре, сезе білуге тәрбиелеу.	1
Ғарыш әлеміне саяхаттаймыз!	1. Ғарыш және ғарышты адамдардың игеруі, ғарышкер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру. «Ғарыш тақырыбы» бойынша сөз қорын кеңейту, толықтыру, дамыту.	1

	2.Тілдік қарым-қатынас дағдыларын ,байланыстырып сөйлеу тілін,көріп қабылдау және зейінің,шығармашылық қиялын дамыту.Сұраққа толық жауап беру дағдыларын дамыту. 3. Шыншылдыққа,адамгершілікке тәрбиелеу.	
Сөзді аяқта!	1.Жыл кұстары, олардың сыртқы түрі, тіршілік ету ерекшеліктері, дене бөліктері туралы түсініктерін бекіту.Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту,белсенділеу,толықтыру. 2.Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру.Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Су астындағы тіршілік иелерімен танысайық!	1.Теңіз және теңіздегі тіршілік иелерінің атауы , олардың тіршілік ету әрекеті,сыртқы түрі туралы түсінік беру. Тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту,белсенділеу,толықтыру. 2.Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын жетілдіру жұмысын жалғастыру.Фонематикалық есту және қабылдауын дамыту. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін,зейінін дамыту. 3. Ұқыптылыққа,еңбек сүйгіштікке, анық сөйлеуге тәрбиелеу.	1
Гүл салайық!	1.Жалпы және ұсақ қол моторикасын қалыптастыру.Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. 2.Тілдік естуін ,ойлау,жалпы тілдік дағдыларын,диалогтік сөйлеу тілін дамыту 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1
Батырларға тағзым. Мен еліммен мақтанамын!	1.Өз еліне, жеріне деген патриоттық сезімін ояту арқылы егеменді еліміздің ертеңгі иелерін тәуелсіздік туралы мәлімет бере отырып тәрбиелеу. Туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. 2. Балалар сөздігін молайту, байланыстыра сөйлеуді қалыптастыру. Балалардың Отан туралы түсініктерін кеңейту. 3.Бірлесу,мейірімділік,белсенділік ,жауапкершілік,өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	1

Жәндіктерді табайық!	1.Тақырып бойынша сөздік қорын толықтыру дамыту. Жәндіктер олардың тіршілік ерекшеліктері, сыртқы түрі мекен ортасы ,атаулары туралы білімдерін толықтыру. 2.Диалогтік сөйлеу,фонематикалық қабылдау,ойлау,ұсақ моторика және жалпы моториканы дамыту,сөйлеуді кимыл-қозғалыспен үйлестіру. 3.Бірлесу,мейірімділік,белсенділік,жауапкершілік,өзара түсінісушілік дағдыларын қалыптастыру	1
Жайма шуақ Жаз!	1.Жыл мезгілдерін ажыратуға үйрету.Тақырып бойынша сөз қорларын кеңейту және анықтау. Жаз мезгілі және оның белгілері туралы түсініктерін бекіту. 2.Зейін,есте сақтау,ойлау қабілеттерін дамыту. Ойлау,есте сақтау қабілеттерін,зейінін және фонематикалық түсініктерін дамыту 3. Ойын,оқу іс-әрекеттері туралы түсініктерін қалыптастыру және сабақ барысында кішіпейіл болуға тәрбиелеу	1

Қуыршақтарға қонаққа ойыны

Кілемнің үстіндегі кішкентай орындықтарда қуыршақтар отырады (ойнаушылар санына қарай 8-10). Балаларды ойынға шақырып, қазір олардың қуыршақтарға қонаққа баратынын айтып, олардың қайда отырғанын көрсетеді. Балалар бірге көрсетілген бағытта, жай ғана қуыршақтарға келеді де, олармен амандасады. Қуыршақтарды алып, олармен билеуді ұсынады. Қуыршақтармен азғана секіріп ойнағаннан кейін балалар олардың орындарына отырғызады да үйлеріне оралады. Ойын қайталанғанда балалар қонжықтарға, қояндарға (оларда алдын-ала бөлменің басқа бір бөлігіне орналастырады) қонаққа бара алады. Бұл ойыншықтармен балалар үйіне қайтады.

Қоңырау қайдан естіледі? ойыны

Балалар қабырғаға беттерін беріп тұрады. Бөлменің басқа бір шетіне тығылып тұрады да қоңырау соғады. **Балаларға:** «Тыңдаңдар, қоңырау қайдан соғылып тұр, қоңырауды табыңдар», - дейді. Балалар қоңырауды тапқан кезде, оларды мақтайды, одан кейін балаларға тағы да қабырғаға беттерін беріп тұруды ұсынады, басқа жерге тығылады да қайтадан қоңырау соғады.

Жолмен (жалғыз аяқ жолмен) ойыны

Балаларды шақырады да суретті көрсетіп, жолдың қандай түзу екеніне назар аударады (аралығы 20-30см екі қатар сызық). Бұдан кейін балаларға, сызықтан шықпастан, осы жол бойымен қыдыруды ұсынады. Балалар бірінің артынан бірі бір бағытпен жүреді де сол тәртіппен қайта қайтады. Бұл ойынды учаскеде өткізген жақсы. Балалардың бір-бірімен соқтықпасы үшін, ойынға бір мезгілде 5-6 адам қатыстырылады. Күзде учаскедегі жолды ағашқа қарай бағыттап, балаларға сол жолмен жүріп отырып 2-3 жапырақ әкеліндер деп ұсынған жақсы болады. Бұл тапсырма ойынды жандандыра түседі. Ойын үйдің ішінде өткізілгенде, жолдың аяқталар жеріне жалаулар немесе басқа ойыншықтар қою керек, балалар оларды алып келеді.

Кішкене өзен арқылы ойыны

Екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – «өзен», - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да балаларға: «Көпір арқылы жүруді үйренейік», - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді.

Пойыз ойыны

«Поезд» ойынын ойнауды ұсынады: «Мен паровоз боламын, ал сендер кішкентай вагонсыңдар». Балалар бірінің соңынан бірі алдында тұрғанның киімін ұстап колоннаға тұрады. «Кеттік», - дейді тәрбиеші, балалардың бәрі «шу-шу» деп дабырлап, оның артынан жүре бастайды. Тәрбиеші поезды бір бағытта, одан кейін екінші бағытта жүргізеді, одан кейін жүруді баяулатады, ақырында тоқтайды да: «Кідіріс» («Аялдама»), деп хабарлайды. Біраз уақыттан кейін тағы да гудок беріледі де поезд қайтадан жолға аттанады.

Жел көбік ойыны

Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жакын-жакын дөңгелене тұрады. Қосылып олар

мына өлеңді айтады.
Көпіре гөр көбік-шар,
Көпіре гөр кеңіп шар.
Осы күйі қал тұрып,
Кете көрме жарылып.

Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. «Жел көбік жарылды» деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. «Тарс етті», - дейді де тізерлеп отыра кетеді. жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады.

Күн мен жаңбыр ойыны

Балалардың алаңның бір шетінен немесе бөлменің қабырғасынан біразырақ жерге қойылған орындықтардың артында тізерлеп отырады да «терезеге» (орындықтың арқасындағы тесікке) қарайды. «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. қайтадан: «Күн шықты! Барыңдар, серуендендер», - дейді, ойын қайта басталады.

Допты қуып жет ойыны

Балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жакқа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады.

Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.

Саусак жаттығуы - бұл ұрпақтан ұрпаққа жалғасын тауып келе жатқан әрі үлкен бар мәдени шығармашылық. Саусак ойыны саусактардың көмегімен қандай да болмасын ертегіні немесе өлең шумағын сахналау болып табылады. Саусак ойыны арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, қабілеті дамып, ынтасы артады және шығармашылық әрекетіне жол ашады. Саусак ойынын ойнай отырып балалар қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстары, жан-жануарларды, құстарды және ағаштарды бейнелей алады. Саусактарының қозғалыс – қимылына қарап бала қуанады, шаттанады, сөзді айтуға тырысады және өлеңдегі үйренген сөз шумақтарын қайталап айта отырып есінде сақтайтын болады.

Сонымен қатар балалар екі қолын қимылдата отырып оң, сол, жоғары, төмен т.б. түсініктерді бағдарлай алуды үйренеді. Тіл кемістігі кездесетін балалардың жалпы қимылдары, соның ішінде саусак бұлшық етінің қимылдары жеткілікті деңгейде дамиды. Сөйлеу тілі мүшелері әрекетінің қозғалуларының дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, бала қолының ептілігін толық жетілдіру, түзету тәрбие жұмысын жүйелі жүргізуді

Саусак ойыны арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, қабілеті дамып, ынтасы артады және шығармашылық әрекетіне жол ашылады. Саусак ойынын ойнай отырып, балалар қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстарды, жан-жануарларды, құстарды және ағаштарды бейнелей алады. Саусактарының қозғалыс-қимылына қарап, бала қуанады шаттанады, сөзді айтуға тырысады және өлеңдегі үйренген сөз шумақтарын қайталап айта отырып, есінде сақтайтын болады. Сонымен қатар балалар екі қолын қимылдата отырып, оң, сол, жоғары, төмен т.б. түсініктерді бағдарлай алуды үйренеді.

Ал тіл кемістігі кездесетін балалардың жалпы қимылдары, соның ішінде саусак бұлшық етінің қимылдары жеткілікті деңгейде дамымайды.

Сөйлеу тілі мүшелері әрекетінің қозғалуларының дамуы қол саусактарының нәзік, қимылдарының дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, бала қолының ептілігін толық жетілдіру, түзету — тәрбие жұмысын жүйелі жүргізуді қалайды.

Саусак ойынын балабақшада және үй жағдайында әсерлі, көңілді түрде ұйымдастыруға болады. Алдымен балаларға саусак ойыны түсіндіріледі, әр қимылы көрсетіледі.

«ҚЫЗЫҚ-АЙ»

Күлкілі, әрі қызық-ай (екі қолды жая иықтарын көтереді, бастарын шайқайды)
Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)
Теуіп және сүзіп-ай (аяқтарын топылдатады, «мүйіз» жасайды)
Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)
Күлкілі, әрі қызық-ай (екі қолды жая иықтарын көтереді, бастарын шайқайды)
Аша алмады бұзып-ай (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)
Басын ауыртты, тапқаны (жұдырықпен аяқтарын қатты нығарлайды)
Күлкілі, әрі қызық-ай (екі қолмен бастарын сипайды, иықтарын көтереді)
Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)
Соғар қойдың өзін-ай (қабағын түйіп, сұқ саусақпен доқ көрсетеді)
Табылар ма жан қане (екі қолды жая иықтарын көтереді)

«Добым, добым домалақ»

Добым, добым домалақ, Саусақтарды доп секілді домалатып, біріктіру
Тоқтамайсың домалап.
Үстел үстің бүлдірдің, Ұрысқан кейін келтіріп, саусақ ұшын сермеу
Тәрелкені сындырдың. Сол алақанға оң алақанды қырынан қою
Тентек болып кеттің деп, Сұқ саусақты нұсқау
Тұрмын сені тепкім кеп.

«Әдемі жазу»

Қолға қалам аламыз, Қолға ойша қалам алу
Дәптерімізді ашамыз Дәптер ашу
Ұзын жолға әріптер Қолды жоғары-төмен сермеу
Әдемі етіп саламыз. Әріп сату
Талып қалды қолымыз Қолды сілкілеу
Аз ғана дем аламыз, Саусақтарды айқастыру
Көркем етіп жазамыз. Жазу

«Саусақтарым менің»

Бас бармағым-әкем *Бас бармақты көрсету*
Балаң үйрек -анам, *Сұқ саусақты көрсету*
Ортан терек- ағам *Ортаңғы саусақ*
Шылдыр шүмек- тәтем *Шылдыр шүмекті көрсету*
Кішкентай бөбек-мен *Кішкентай саусақты көрсету*
Бәріне ортақ алақан. *Алақанды жсаю*

«Алма бағь»

Алма бакка барайық, Екі саусақ ұшымен жүру
Алма жинап алайық. Алма тергендей кимыл көрсету
Қол жетпесе алмаға, Қолды жоғарыға созу
Секіріп қол созайық.
Ең үлкенін дәмдісін, Саусақтарды ауада үлкен етіп дөңгелету
Әжемізге сыйлайық. Табыс ету

Қорытынды.

Дефектолог маманы жыл соңында осы жастағы балаларда келесі қасиеттердің дамуына ықпал етеді:

Мектеп жасына дейінгі балаларда танымдық қабілеттері мен сөйлеу тілін дамыту жұмыстарының өзектілігі қазіргі шындықпен байланысты. Біз тез өзгеретін әлемде, ақпарат, компьютерлер, спутниктік теледидар, ұялы байланыс, интернет дәуірінде өмір сүріп жатырмыз. Ақпараттық технологиялар бізге жаңа мүмкіндіктер береді. Біздің бүгінгі тәрбиеленушілерімізді қызықты болашақ күтіп тұр. Олар сәтті болуы үшін, үнемі өсіп келе жатқан ақпарат ағынына шебер бағдарлану үшін оларды ақпаратты оңай және тез қабылдауға, оны талдауға, жаңасын игеруде қолдануға, әртүрлі жағдайларда ерекше шешімдер табуға үйрету керек. Білім беруді дамытудың заманауи тенденцияларына сәйкес біз балабақшадан білім беру процесіне қызығушылық танытатын, белсенді, белсенді, қызығушылық танытатын, зияткерлік және жеке мәселелерді шеше алатын, сонымен қатар оқу іс – әрекетінің әмбебап алғышарттарын ережеге сәйкес жұмыс істей алатын адамды босатуымыз керек. Тәрбиеленуші алғашқы ұйымдастырылған оқу іс-әрекеттерінен бастап қиындықтарға тап болмас үшін және нөлден үйренудің қажеті жоқ, қазірдің өзінде мектепке дейінгі кезеңде баланы тиісті түрде дайындау керек. Сөйлеу тіліндегі сауаттылық, дамыған логикалық ойлау-бұл балабақша түлегін мектепте сәтті оқытудың кепілі.

Бағдарламаның мазмұны 4-5-6 жастағы балалардың логикалық ойлаудың маңызды дағдыларын - "ақыл-ойда әрекет ету" қабілетін игеруге, сөздік қорын дамытуға бағытталған. Адамдардың өмір сүру ортасын танып-білу, қоршаған ортадағы барлық түсініктермен танысу, оларға тән айырмашылықтарды ажырата алуға, айналасына адамгершілікпен және қамқорлықпен карауға тәрбиелейді.

Келтірілген мысалдар мен қолданылған әдістемелер баланың сөйлеу тілінің дамуын, фонематикалық түсініктерін дамытуға бағытталған.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының заңы «Білім туралы» 2007 жыл 27 шілде №319-III.
2. Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы (30 қазан 2018 №595)
3. «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» (5 мамыр 2020 №182)
4. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы
5. Қазақстан Республикасының заңы «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI.
6. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы №345-II.
7. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫНДА 2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТУРАЛЫ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ
8. В.А. Лапшин, Б.П. Пузанов Словарь по дефектологии. Лебединский В.В.
9. Нарушения психического развития в детском возрасте. М., 2003.
10. Выготский В.С. Баланың жас ерекшеліктері және кемтар бала психологиясы туралы таңдамалы еңбектер. Алматы, 1999